Gemeente Zwolle
Tav. Burgemeester & Wethouders en Gemeenteraad
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Locatie Amsterdam - Surinameplein
Postbus 2894
1000 CW Amsterdam
Telefoon (020) 346 72 00
Helpdesk (020) 346 72 50
Fax (020) 617 81 55
www.vluchtelingenwerk.nl
info@vluchtelingenwerk.nl

datum November 2025
betreft Werkzaamheden VluchtelingenWerk binnen de asielopvang

Geachte heer, mevrouw,

De minister van Asiel en Migratie heeft de subsidie van VluchtelingenWerk Nederland (VWN) voor 2026 substantieel verlaagd. Dit heeft directe gevolgen voor de werkzaamheden van VWN in de asielopvang. De aanpassing van onze dienstverlening is onvermijdelijk en raakt zowel onze fysieke aanwezigheid op de opvanglocaties als de aard en omvang van onze ondersteuning aan cliënten. Ondanks intensieve inspanningen om het besluit van het ministerie te keren, staat VWN voor een ingrijpende reorganisatie.
In deze brief worden de gevolgen van de bezuinigingen voor de dienstverlening van VWN in de asielopvang geschetst en door vertaald naar de mogelijke impact voor uw gemeente.

Gevolgen voor de dienstverlening van VWN in de asielopvang
De verlaging van de subsidie heeft impact op de begeleiding van asielzoekers en statushouders in de asielopvang. Onderstaand de gevolgen voor de dienstverlening op hoofdlijnen:

1. **Focus asielprocedure:** VWN concentreert zich op vragen die direct betrekking hebben op de lopende asielprocedure. Vragen van Dublinners, AMV'ers en statushouders worden niet meer behandeld.

2. **Aanwezigheid locaties:** De fysieke aanwezigheid van VWN op opvanglocaties wordt teruggebracht. Dit wordt geleidelijk doorgevoerd. De komende periode wordt de fysieke aanwezigheid teruggebracht naar ongeveer 70 locaties.
Cliënten op locaties zonder fysieke aanwezigheid kunnen terecht bij een digitaal spreekuur. Waar nodig kan er een afspraak worden gemaakt bij VWN een nabije locatie. Voor alle afspraken geldt dat de hulpvraag betrekking moet hebben op de *lopende* asielprocedure.

CBF Erkend Goed Doel

Wij weten op moment van dit schrijven nog niet op welke opvanglocaties VWN fysiek aanwezig blijft. Via de website van VWN zijn de actuele locaties en openingstijden te vinden.

3. **Voorlichting** wordt vanaf 2026 niet meer fysiek, maar middels beeldmateriaal op Refugeehelp, bereikbaar via een QR-code, aangeboden. Op een aantal POL-locaties blijft fysieke voorlichting mogelijk.

4. **Gezinshereniging:** de ondersteuning bij gezinshereniging IN DE AZC's stopt. Het ministerie van Asiel & Migratie heeft besloten dat VWN vanaf 1 december 2025 de begeleiding bij gezinshereniging op de asielopvang moet stoppen. Aanvragers worden vanaf die datum verwezen naar de IND. De IND breidt de informatievoorziening op de website uit en stelt een speciaal telefoonnummer beschikbaar voor aanvragers (de 'nareislijn'). De IND biedt echter geen eerstelijnsbegeleiding bij gezinshereniging; uitgangspunt is de zelfredzaamheid van de aanvrager. Ook zal de IND zich concentreren op de voorwaarden en de aanvraag. Vluchtelingen met lopende dossiers waarvan de aanvraag voor december 2025 is ingediend kunnen voorlopig nog bij VWN terecht, wanneer zij post krijgen van de IND.

5. **Digitale ondersteuning**: De informatie op RefugeeHelp wordt uitgebreid om vluchtelingen van onafhankelijke en juiste informatie te voorzien.

6. VWN zal geen trajecten **toekomstoriëntatie** meer uitvoeren op de centra.

Communicatie richting asielzoekers en vluchtelingen
Op dit moment bereiden we samen met verschillende betrokken partijen de communicatie richting cliënten voor. Het doel is om één integraal en afgestemd bericht te versturen, zodat cliënten op een duidelijke en zorgvuldige manier geïnformeerd worden over wat de veranderingen voor hen betekenen.
Daarnaast zorgen voor goede informatie naar onze medewerkers, zodat zij cliënten op de juiste manier kunnen doorverwijzen en ondersteunen.

Wat betekent dit voor u als gemeente?
Deze wijziging betreft primair de taken die VWN in opdracht van het ministerie uitvoert en ziet niet op de taken die VWN in opdracht van gemeenten doet. Wel kan het indirecte consequenties hebben, namelijk:

Algemeen

- De begeleiding tijdens de voorlichting en asielprocedure zal afnemen, dat kan resulteren in asielzoekers die minder goed zijn voorbereid op de procedure, niet goed weten wat ze moeten verwachten of wat er van hen wordt verwacht. Dit kan tot gevolg hebben dat er meer asielverzoeken zijn die onterecht worden afgewezen.
- VWN is minder laagdrempelig bereikbaar
- Statushouders die nog op de asiellocaties verblijven kunnen niet meer terecht bij VWN met vragen of voor een luisterend oor.
- Uitgeprocedeerden zullen geen gebruik meer kunnen maken van een traject toekomstoriëntatie waarbij ze worden begeleid in het nadenken over hun toekomst buiten Nederland.

Gezinshereniging

Dagelijks zien wij – onder meer in uw gemeente – hoe belangrijk het is dat gezinnen herenigd worden. Pas wanneer een gezin weer samen is, ontstaat er rust en stabiliteit. Dan kunnen statushouders zich écht richten op taal, werk, school en participatie. Gezinshereniging is daarmee niet alleen een fundamenteel recht, maar ook de basis voor een succesvolle toekomst in uw gemeente.

Wij maken ons zorgen over het indienen en opvolging van de aanvraag gezinshereniging, omdat de IND geen directe begeleiding zal geven, informatie is vooralsnog alleen in het Engels en Nederlands beschikbaar is en ook de telefoonlijn is in deze talen beschikbaar. Op termijn zal de aanvraagprocedure worden versimpeld, maar dat is momenteel nog niet het geval. We verwachten op basis hiervan dat er deadlines zullen worden gemist en aanvragen incompleet zullen zijn. Er komt mogelijk een coulance regeling.
Indien een aanvraag incompleet is ingediend dan stuurt de IND een herstelverzuim (HV)-brief. Dat gebeurt nu ook al. Het beantwoorden van deze brieven is veel werk en vaak niet eenvoudig. De IND zal hier geen hulp bij bieden. Ook zal de IND geen ondersteuning bieden na inwilliging van de aanvraag gezinshereniging voor het praktisch regelen van de reis naar Nederland. Begeleiding van dit proces blijft dus noodzakelijk.
Voorlopig kunnen we op de centra aanvragen die ingediend zijn voor december 2025 blijven begeleiden.

Directe gevolgen van het stopzetten van de begeleiding in de asielopvang:

- Geen overdracht meer van een dossier vanuit de centrale opvang, van aanvragen ingediend na december 2025, waardoor er meer moet worden uitgezocht over de stand van zaken van de procedure.
- Gesprekken met cliënten over de noodzaak van het aanleveren van documenten zijn niet eerder gevoerd, de verwachting is dat het daardoor langer zal duren om dossiers compleet te krijgen.
- Indien aanvragen niet op de juiste manier of onvolledig zijn ingediend is er tijd nodig om dit te herstellen.
- Afhankelijk van hoe de coulance regeling door de IND wordt ingericht is eventueel ondersteuning nodig om gebruik te maken van deze regeling.
- Zelfredzame cliënten hebben waarschijnlijk wat minder ondersteuning nodig wanneer de IND de procedure heeft vereenvoudigd en meertalige informatie biedt, vooralsnog is dit nog niet het geval.

Samen optrekken

Alle ontwikkelingen die nu plaatsvinden vinden we zeer zorgelijk. Een groot deel van onze begeleiding aan asielzoekers en statushouders in de centrale opvang valt weg. De verwachting is dat juist de meest kwetsbare vluchtelingen hierdoor getroffen worden.
Wij blijven signalen bundelen en delen met het Rijk en de IND, zodat knelpunten in het proces worden opgelost. Wij nodigen u graag uit om samen met ons zicht te houden op de effecten van deze veranderingen in uw gemeente.

Gezinshereniging is niet alleen een fundamenteel recht, maar ook een belangrijke basis voor succesvolle integratie. Wanneer gezinnen herenigd zijn, ontstaat er rust, ruimte en motivatie om mee te doen – met taal, werk, school en samenleving. VluchtelingenWerk Nederland blijft hierin uw vaste en betrouwbare partner: wij zorgen ervoor dat inwoners van uw gemeente dit ingewikkelde traject zorgvuldig en met vertrouwen kunnen doorlopen, zodat zij sneller hun plek vinden en volwaardig kunnen bijdragen aan de samenleving.

Om de veranderingen goed vorm te kunnen geven, is VWN in de asielopvang vanaf 15 december slechts beperkt open en bereikbaar. Per 5 januari 2026 start de dienstverlening weer op.

Voor verdere vragen of overleg over de gevolgen voor de samenwerking, staan wij uiteraard open. Wij houden u op de hoogte van verdere ontwikkelingen. U kunt contact opnemen met de regiomanager(s) in uw gemeente. Mogelijk nemen wij in de toekomst contact met u op om te bespreken welke rol u als gemeente hierin kunt spelen en hoe we de dienstverlening aan statushouders in uw gemeente kunnen verstevigen.

Voor nadere informatie en om hierover een overleg te hebben kunt u contact opnemen met de regiomanagers in de regio Twente en Zwolle: Stephan Reusken (sreusken@vluchtelingenwerk.nl) en Wim Burger (wburger@vluchtlingenwerk.nl)

Mede namens onze bestuursvoorzitter Frank Candel

Stephan Reusken

Regiomanager decentraal – Integratie Twente en Zwolle

Wim Burger

Regiomanager Asiel Overijssel